

وجود، فضا و معماری

کریستیان نوربرگ - شولتز
برگردان دکتر ویدا نوروز برازجانی
ویراسته‌ی پویک مجابی

پاییز ۱۳۹۳



انتشارات پرهام‌نقش

سرشناسه: نوربرگ-شولتز، کریستیان، ۱۹۲۶ - ۲۰۰۰ م.

Norberg-Shulz, Christian

عنوان و نام پدیدآور: وجود، فضا و معماری / کریستیان نوربرگ-شولتز؛

برگردان ویدا نوروزبrazجانی؛ ویراسته‌ی پوپک مجابی.

مشخصات نشر: تهران: پرهام نقش، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۴۲ ص: مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۲۶-۳۲-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: عنوان اصلی: Existence, space and architecture.

موضوع: فضا، معماری

موضوع: معماری -- ترکیب، تناسب و غیره

شناسه افزوده: نوروز برازجانی، ویدا، ۱۳۴۳. مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۳ و ۹ NAT۷۶۵

رده بندی دیویی: ۷۲-۰۱۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۱۱۲۸۳

1978
Mehraz
Foundation



پرهام نقش

وجود، فضا و معماری

نوشته: کریستیان نوربرگ-شولتز

ترجمه: دکتر ویدا نوروز برازجانی

ویرایش: پوپک مجابی

طراحی جلد: زهره وارثی

ناشر: پرهام نقش

لیتوگرافی: نادر

چاپ و صحافی: شریف

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

قیمت: ۱۳۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۲۶-۳۲-۶

مراکز توزیع و فروش:

فروشگاه کتاب پرهام www.parhambook.com

تهران، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان ۱۲ فروردین، پلاک ۲۹۷، تلفن: ۶۶۴۶۸۳۲۵

سیمای دانش: تهران، خ انقلاب، ابتدای خ ۱۲ فروردین، پلاک ۳۱۸ - تلفن: ۶۶۹۶۶۱۱۴

کتابفروشی میلان افزار: مشهد، بلوار سجاده، پاساژ پردیس، تلفن: ۰۵۱۱-۷۶۷۰۸۰۷

فهرست مطالب

۷	۱- مفهوم فضا
۷	نظام فضاها
۱۱	مفهوم فضا در نظریه‌ی معماری
۱۵	فضای معماری و فضای وجودی
۱۹	۲- فضای وجودی
۱۹	عناصر فضای وجودی
۲۱	مرکز و مکان
۲۴	جهت و مسیر
۲۷	ناحیه و قلمرو
۲۹	برهم‌کنش بنیادی
۳۳	ترازهای فضای وجودی
۳۴	جغرافیا
۳۵	منظر
۳۷	تراز شهری
۳۹	خانه
۴۰	چیز
۴۱	برهم‌کنش ترازها
۴۳	نتیجه
۴۷	۳- فضای معماری
۴۷	عناصر فضای معماری
۵۰	مکان و گره
۶۱	مسیر و محور
۷۲	قلمرو و محله
۷۳	برهم‌کنش بنیادی
۸۵	ترازهای فضای معماری
۸۷	منظر
۹۲	تراز شهری
۱۰۵	خانه
۱۱۶	برهم‌کنش ترازها
۱۲۶	نتیجه
۱۳۷	کتاب‌شناسی

- 1- *Intentions in Architecture*
- 2- Semiological
- 3- Noam Chomsky
- 4- Naïve realism
- 5- Architectural perception
- 6- Existential space
- 7- Orientation
- 8- being-in-the-world
- 9- Arne Korsmo (Trondheim)
- 10- Sigfried Giedion (Zürich)
- 11- Kjell Lund (Oslo)
- 12- Colin St John Wilson (Cambridge)
- 13- George Baird (Toronto)
- 14- Charles Jencks (London)
- 15- Joseph Rykwert (London)
- 16- Hans Sedlmayr (Salzburg)
- 17- Ferdinand Schuster (Graz)
- 18- Carlo Cassola (Grosseto)
- 19- Paolo Portoghesi (Rome)

فضا به‌ویژه برای کاوش محیط انسانی امری مناسب است. بر مبنای نظریه‌ی "فضای وجودی"^۱ ایده‌ای که در قالب آن بتوان فضای معمارانه را به‌مثابه تصورات یا تصویرهای محیطی تجسم‌یافته‌ای فهم کرد، پرورانده‌ام؛ ایده‌ای که به‌بخش ضروری‌ای از سوگیری^۲ کلی انسان یا "هستی-در-عالم"^۳ او شکل می‌دهد. بر این باورم که بدین‌سان، راه‌حل ساده و سودمندی برای تمامیت معماری پایه‌ریزی کرده‌ام. کتاب مدیون بررسی‌های فلسفی، روان‌شناسانه و معمارانه‌ای است که منبع آنها در متن آورده شده است.

از تمامی کسانی که امکان آن فراهم آمد تا ایده‌هایم را با آنان در میان بگذارم، سپاس‌گزاری می‌کنم. این افراد آرنه کُرسمو (از تروندهایم)،^۴ زیگفرد گیدین (از زوریخ)،^۵ کزل لاند (از اسلو)،^۶ کالین سن جان ویلسون (از کمبریج)،^۷ جرج بیرد (از تورنتو)،^۸ چارلز جنکس (از لندن)،^۹ جوزف ریکورت (از لندن)،^{۱۰} هانس سدلمایر (از ژنایسبورگ)،^{۱۱} فردیناند شوستر (از گراس)،^{۱۲} کارلو کاسولا (از گروستو)،^{۱۳} هستند و اما آخرین و ویژه‌ترین آنها پاتلو پورتوگزی (از رم)^{۱۴} است که این کتاب به او تقدیم شده است.

کریستیان نوربرگ- شولتز

به‌طریق گوناگونی می‌توان به مسئله‌ی نظریه‌ی معمارانه راه بُرد. در کتاب نیت‌ها در معماری (۱۹۶۳)^۱ کوشش کردم تا عوامل متنوع و مناسبات منطقی متقابل میان آنها را که معین‌کننده‌ی تمامیت معماری هستند، خاطر نشان کنم. رویکرد نشانه‌شناسی^۲ که در حال حاضر از سوی بسیاری از پژوهش‌گران دنبال می‌شود بر ساختارگرایی فرانسوی و نظریه‌های زبان‌شناسی نوآم چامسکی^۳ مبتنی است. از سوی دیگر کریستوفر الکساندر به‌طرز چشم‌گیری به‌تکامل روشی مُنسجم در تحلیل راه و روش ساختن مبادرت کرده است و کسانی چون رابرت ونتوری، تلاش خود را معطوف به تجدید نظریه‌ی فرم معمارانه کرده‌اند.

در این کتاب رویکرد جدیدی به مسئله‌ی فضای معمارانه ارائه می‌دهیم. تاکنون واقع‌گرایی ساده‌لوحانه‌ای^۴ بر بحث پیرامون فضای معمارانه غالب بوده که یا در پس مطالعات مربوط به "ادراک معمارانه"^۵ و یا هندسه‌ی سه‌بعدی، پنهان بوده است. در هر دو حالت، از آن‌جا که مفهوم فضا این روزها اغلب از مُد افتاده و یا حتی زائد تشخیص داده شده، مسئله‌ی بنیادی فضا به‌عنوان بُعدی از وجود آدمی از نظر دور مانده است. با این‌وجود، هنوز بر این باورم که مفهوم